

Відокремлений структурний підрозділ «Дніпровський фаховий коледж інженерії та педагогіки Державного вищого навчального закладу «Український державний хіміко-технологічний університет»	СИЛАБУС навчальної дисципліни
	Світова політика та міжнародні відносини
	Галузь знань: 27 «Транспорт» Спеціальність: 275.03 «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)» Освітньо-професійної програма: «Транспортні технології на автомобільному транспорті»
	Ступінь (рівень) освіти: перший (бакалаврський) Дні занять та консультацій: згідно з розкладом Рік навчання: 3-й Семестр: 5-й Кількість кредитів: 3
	Викладачі: Валентина МАРЧЕНКО, кандидат історичних наук Електронна пошта: valentynamarchenko@college.udhtu.edu.ua Персональний сайт викладача http://surl.li/fymmy

Силабус складено на основі робочої програми навчальної дисципліни, обговорено та схвалено на засіданні циклової комісії педагогічних та соціально-гуманітарних дисциплін

(назва)

Протокол від “ _____ ” _____ 2022 року № _____

Голова циклової комісії _____ (Мирослава СОСНОВА)

(підпис)

(ПІБ)

“ _____ ”

_____ 2022 року

Голова робочої групи (гарант) освітньо-професійної програми

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни полягає у формуванні наукових знань щодо виникнення і розвитку сучасної системи міжнародних відносин, сутності світової політики, особливостей зовнішньої політики держав світу

Завданням є вивчення: сутності міжнародних відносин; історичного розвитку міжнародних відносин; основних систем міжнародних відносин в історичному минулому; ключових особливостей сучасної системи міжнародних відносин; політологічних аспектів міжнародних відносин; головних видів і форм міжнародних відносин.

Предметом навчальної дисципліни є вивчення закономірностей міжнародних відносин як цілісної системи; аналіз світової і міжнародної політики, зовнішньої політики окремих держав; аналіз тенденцій розвитку світового політичного процесу

Пререквізити: «Історія української державності та культури», «Політологія», «Соціологія».

Пореквізити: «Філософія».

Методи навчання: словесні (пояснення, бесіда, лекція), наочні, практичні (практична робота).

Форми та методи оцінювання: залік, письмовий контроль, усне опитування, тестовий контроль.

Компетентності та програмні результати навчання відповідно до освітньо-професійної програми

Е	Програмні компетентності
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
Спеціальні компетентності (СК)	СК-9. Здатність оцінювати експлуатаційні, техніко-економічні, технологічні, правові, соціальні, та екологічні складові організації перевезень. СК-16. Здатність врахувати людський фактор в транспортних технологіях.

Програмні результати навчання (ПР)	РН-1. Брати відповідальність на себе, проявляти громадянську свідомість, соціальну активність та участь у житті громадянського суспільства, аналітично мислити, критично розуміти світ.

В результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

знати:

- Категоріальний апарат теорії та практики світової політики і міжнародних відносин;
- Взаємозв'язок внутрішньої і зовнішньої політики;
- Основних акторів сучасних міжнародних відносин;
- Основні тренди глобального і регіонального розвитку;
- Теорії, концепції та моделі сучасних міжнародних відносин;

вміти:

- збирати й систематизувати значні обсяги різномірної інформації про стан міжнародних відносин, зовнішньої політики окремих держав світу, сортувати її за релевантністю визначеним завданням;
- аналізувати наслідки зовнішньополітичних рішень окремих держав для розвитку глобальних та регіональних міжнародних відносин;
- визначати інтереси, цілі та завдання окремих держав світу, що спонукали їх до прийняття певних рішень та обумовлювали їх зовнішньополітичний курс;
- аналізувати вплив геополітичних, економічних, політичних, культурних, психологічних, етнічних факторів на розвиток міжнародних відносин;
- виявляти в подіях і фактах міжнародного життя тенденції та закономірності, формулювати їх та визначати пов'язані з ними майбутні можливості й ризики.

2. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Лекції (ЛК): 22 годин

Практичні заняття (ПР): 12 годин

Самостійна робота (СР): 56 годин

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№	Тема	Зміст теми	Завдання/ Форми контролю
Змістовий модуль I. Концептуальні підходи до аналізу світової політики. Основні тенденції сучасної світової політики			
1	1. Світова політика як навчальна дисципліна і об'єкт наукового аналізу	Концептуальні підходи до аналізу світової політики. Методологічні основи курсу, логіка його побудови. Визначення поняття світова політика, наукова література про співвідношення змісту понять світова політика, міжнародна політика, зовнішня політика, політика зарубіжних країн, світовий політичний процес. Концептуальні основи аналізу світової політики і міжнародно-політичної практики. Концептуальні моделі формування зовнішньої політики, взаємовплив внутрішньополітичних рішень і світової політики, теорія циклів у вивченні владних відносин на світовій арені в новий час (К. Маркс, Н. Кондратьєв, А. Тойнбі, П. Кеннеді).	Індивідуальні та групові завдання, обговорення, ситуаційні, проблемні завдання
2	2 Глобальні проблеми сучасності в світовій політиці	Світова політика як сфера прояву глобальних проблем. Поняття «глобальні проблеми», їх систематизація і класифікація. Римський клуб про глобальні загрози. Програми трансформації міжнародного співтовариства. Шляхи аналізу і вирішення глобальних проблем в умовах відсутності глобальної системи формування цілей і розподілу ресурсів (Й.	Індивідуальні та групові завдання, обговорення, ситуаційні, проблемні завдання

		Галтунг). Інтегративна роль постановки глобальних проблем в політичному житті міжнародного співтовариства.	
3	3. Сучасні тенденції світової політики	Природа і основа тенденцій світової політики, їх специфіка і відмінність від тенденцій руху системи, еволюції міжнародних відносин. Інтеграційні процеси в сучасному світі і їх вплив на світовий політичний процес. Політична інтеграція як створення єдиного політичного співтовариства на основі союзу двох або декількох держав. Глобальний, регіональний і локальний (субрегіональний) рівні політичної інтеграції. Етапи (фази) інтеграції: від зв'язків взаємозалежності – до єдиної політичної спільноти. Суть і головна тенденція політичної інтеграції – поступова передача суверенітету до комунітарних структур. Політична дезінтеграція та її наслідки для світової політики.	Презентації, індивідуальні та групові завдання, обговорення, ситуаційні, проблемні завдання
4	4. Індивіди у світовій політиці	Індивід як недержавний учасник світового політичного процесу. Особливості політичної соціалізації в сфері владних відносин на світовій арені і зростання впливу індивіда на міжнародно-політичну систему. Особливості впливу видатних і рядових індивідів. Практика і інституціональні форми індивідуальної політичної діяльності в сфері світової політики.	Презентації, індивідуальні та групові завдання, обговорення, ситуаційні, проблемні завдання

		Національні і статево-ролеві стереотипи, політичне лідерство (Ж. Блондель) в системі владних відносин на світовій арені.	
5	5. Україна у світовій політиці	Україна як суб'єкт і об'єкт світової політики. Традиції зовнішньої політики України – геополітична, цивілізаційна, соціокультурна. Роль і місце України в новому геополітичному просторі. Сценарії і стратегії міжнародно-політичної діяльності України на сучасному етапі. Україна і Європа, Україна і Азія, Україна і Росія. Місце і роль великих держав в зовнішній політиці України	Тести, презентації, індивідуальні та групові завдання, обговорення, ситуаційні, проблемні завдання
Змістовий модуль II. Міжнародні відносини від давнини до сьогодення			
6	6. Міждержавні відносини в давнину	Становлення міждержавних відносин на Стародавньому Сході в II тис. до н. е. Розвиток регіональних систем міждержавних відносин на Стародавньому Сході в I тис. до н. е. – V ст. н. е. Середземноморська система міждержавних відносин в VI ст. до н. е. – V ст. н. е.	Тести, презентації, індивідуальні та групові завдання, обговорення, ситуаційні, проблемні завдання
7	7. Міждержавні відносини в добу Середньовіччя	Міждержавні відносини в добу Раннього Середньовіччя. Регіональні системи міждержавних відносин в XI-XIII ст. Розвиток міждержавних відносин в період XIV-XV ст. Великі географічні відкриття. Міждержавні відносини в XVI ст.	Презентації, індивідуальні та групові завдання, обговорення, ситуаційні, проблемні завдання
8	8. Міжнародні відносини в період	Міжнародні відносини під час Першої світової війни.	Індивідуальні та групові завдання,

	Першої світової війни	Передумови формування повоєнної системи міжнародних відносин. Становлення Версальської та Вашингтонської системи міжнародних відносин. Розвиток та занепад Версальської та Вашингтонської системи. «Санітарний кордон», «лінія Керзона», демілітаризована зона, «статус-кво», фашизм, нацизм, реваншизм, плебісцит, політика «умиротворення», «аншлюс».	обговорення, ситуаційні, проблемні завдання
9	9. Міжнародні відносини в період Другої світової війни.	Формування Ялтинсько-Потсдамської системи міжнародних відносин. Відносини між державами на початку Другої світової війни. Міжнародні відносини під час Другої світової війни. Створення Ялтинсько-Потсдамської системи міжнародних відносин. Особливості Ялтинсько-Потсдамської системи. Виникнення «холодної війни» в міжнародних стосунках. «Пакт Ріббентропа-Молотова», Антигітлерівська коаліція, «Другий фронт», денацифікація, «холодна війна», доктрина стримування.	Індивідуальні та групові завдання, обговорення, ситуаційні, проблемні завдання
10	10. Міжнародні відносини у 50-70-х рр. ХХ ст. Розвиток «холодної війни» в міжнародних відносинах.	Декolonізація. Рух Неприєднання. Формування розрядки міжнародної напруженості. Період розрядки міжнародної напруженості. Криза політики розрядки в другій половині 70-х рр. «Третій світ», неокolonіалізм, «принцип доміно», політика	Тести, презентації, індивідуальні та групові завдання, обговорення, ситуаційні, проблемні завдання

		неприєднання, «гнучке реагування», європейська інтеграція, євроатлантична інтеграція, стратегічний паритет	
11	11. Міжнародні відносини у 80-х рр. ХХ – на початку ХХІ ст	Конфронтація в міжнародних відносинах 1980-1985 рр. Трансформація Ялтинсько-Потсдамської системи. Руйнування соціалістичного табору. Новий світовий порядок. Міжнародні відносини в 90-х рр. ХХ ст. Міжнародні відносини на початку ХХІ ст. «Стратегічна оборонна ініціатива», «імперія зла», «війна ідеологій», «безполярний світ», «європейський дім», «оксамитова революція», уніполярність	Презентації, індивідуальні та групові завдання, обговорення, ситуаційні, проблемні завдання
			Залік

4. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Базові:

1. Брехуненко В., Ковальчук В., Ковальчук М., Корнієнко В. «Братня» навала. Війни Росії проти України ХІІ–ХХІ ст. / За заг. ред. В. Брехуненка. НАН України. Інститут української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського. Київ, 2016. 248 с.
2. Дорош Л. О., Здоровега М.В. Основи теорії міжнародних відносин : навч. посібник. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2015. 244с
3. Капітоненко М. Теорія міжнародних відносин. Чернівці: Книги - ХХІ, 2019. 272 с.
4. Манжола В. А., Коппель О. А. Міжнародні системи та глобальний розвиток : підручник. Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. 2-ге вид., переробл. і доповн. Київ : Знання, 2014. 526 с
5. Лукінюк М. В. Руйнуймо міфи! Полемічні нотатки до українсько-російської історії з окремими фрагментами з дискусій автора в Інтернеті. Київ: Український пріоритет, 2014. 576 с.
6. Політологія : підручник / за ред. М. П. Требіна. Харків: Право, 2013. 416 с
7. Корнієнко В. О. Україна в Європі і світі : електронний навчальний посібник. Вінниця : ВНТУ, 2018. URL: <https://multimedia.posibnyky.vntu.edu.ua/mm/Ukraine-EU/index.html>

Допоміжні:

1. Д. Гелд, Е. МакГрю, Д. Голдблатт, Дж. Перратон Глобальні трансформації. Політика, економіка, культура. Київ: Фенікс, 2003.
2. Асиметрія міжнародних відносин / Під ред. Г.М. Перепелиці, О.М. Субтельного. Київ: Видавничий дім «Стилос», 2005.
3. Камінський А. Основи міжнародних відносин. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2001.
4. Міжнародні відносини та зовнішня політика (1980-2000 роки): Підручник. Київ: Либідь, 2001.
5. Коппель О.А., Пархомчук Е.С. Міжнародні системи та глобальний розвиток . Київ, 2004.
6. Мальський М.З., Мацях М.М. Теорія міжнародних відносин. Львів: Вид-во Львів. ун-ту, 2002.

Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, електронні фахові видання. URL: www.nbuv.gov.ua (дата звернення: 30.08.2022)
2. Національна парламентська бібліотека України. URL: <http://www.nplu.org/>(дата звернення: 30.08.2022)
3. Наукова бібліотека ім.В. Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка . URL: <http://lib-gw.univ.kiev.ua/>
4. Книжкова палата України імені Івана Федорова // <http://www.ukrbook.net/> (дата звернення: 30.08.2022)
5. Офіційне Інтернет-представництво Президента України <http://www.president.gov.ua/>(дата звернення: 30.08.2022)
6. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України <http://zakon.rada.gov.ua/>(дата звернення: 30.08.2022)
7. Офіційний сайт Ради Європи <http://www.coe.int/>(дата звернення: 30.08.2022)
8. Офіційний сайт Європейського суду з прав людини <http://www.echr.coe.int/echr>(дата звернення: 30.08.2022)
9. Офіційний сайт Венеціанської комісії Ради Європи <http://www.venice.coe.int/>(дата звернення: 30.08.2022)
10. Офіційний сайт Європейського Союзу <http://europa.eu/>(дата звернення: 30.08.2022)
11. Офіційний сайт ОБСЄ <http://www.osce.org/>(дата звернення: 30.08.2022)
12. Сайт Національної Парламентської бібліотеки України <http://www.nplu.kiev.ua/>(дата звернення: 31.08.2022)

5. ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Політика навчальної дисципліни представлена в додатку до силабусу.

Витяг з додатку:

1. **Політика щодо академічної доброчесності.** Академічна доброчесність здобувачів освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання

за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Політика щодо академічної доброчесності регламентується Положенням про академічну доброчесність учасників освітнього процесу у Відокремленому структурному підрозділі Дніпровському фаховому коледжу інженерії та педагогіки Державного вищого навчального закладу «Український державний хіміко-технологічний університет» (<https://college.udhtu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/07/pro-akademichnu-dobrochesnist.pdf>).

У разі порушення здобувачем освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

2. Політика щодо перескладання. Перескладання іспиту чи заліку відбувається із дозволу директора коледжу за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний). (<https://college.udhtu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/02/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-proczesu.pdf>).

3. Політика щодо оскарження оцінювання. Якщо здобувач освіти не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку. Порядок повторного проходження здобувачами освіти контрольних заходів урегульовані Положенням про організацію освітнього процесу (<https://college.udhtu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/polozhennya-20-pro-org.-osvit-pr.pdf>)

4. Відвідування занять. Відповідно до Положення про індивідуальний графік навчання студентів Відокремленого структурного підрозділу «Дніпровський фаховий коледж інженерії та педагогіки Державного вищого навчального закладу «Український державний хіміко-технологічний університет» допускається можливість вільного відвідування здобувачами освіти лекційних занять та самостійного опрацювання навчального матеріалу, передбаченого програмою відповідної навчальної дисципліни. Відвідування інших видів навчальних занять (крім консультацій) є обов'язковим для здобувачів освіти (<https://college.udhtu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/02/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-proczesu.pdf>).

6. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Максимальна кількість балів протягом семестру становить 100. Семестровий контроль за дисципліну проводиться у формі семестрового заліку:

1	Кількість балів «Змістовий модуль 1. Людина і держава: соціально-політичні відносини» (ЗМ1)	37
2	Кількість балів «Змістовий модуль 2. Україна, Європа, світ» (ЗМ2)	63
	Підсумкова оцінка (ЗМ1+ЗМ2)	100

Змістовий модуль 1. Концептуальні підходи до аналізу світової політики. Основні тенденції сучасної світової політики

1	Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	22

2	Виконання завдань на семінарських заняттях (5бх3с)	15
	Всього балів за ЗМ1	37

Розділи програми, які не викладаються на лекціях, опрацьовуються самостійно та захищаються студентами в усній формі. Відповіді оцінюються у 22 бали:

22-21 - здобувач вищої освіти добре опрацював весь матеріал з глибоким його усвідомленням, вміє впевнено розкрити питання для самостійного опрацювання, володіє категорійним апаратом, робить обґрунтовані висновки, ознайомлений із рекомендованою літературою;

20-15 - здобувач вищої освіти добре опрацював весь матеріал, в цілому показує знання матеріалу, проте робить незначні помилки чи неточності;

14-9 - здобувач вищої освіти не володіє інформацією в повному обсязі, частково володіє категорійним апаратом, невпевнено обґрунтовує свою позицію;

8-4 - здобувач вищої освіти знає не весь матеріал, знання поверхневі, відсутня чіткість викладення міркувань;

3-0 – здобувач вищої освіти не знає значної частини матеріалу, допускає суттєві помилки, на додаткові питання не відповідає по суті, робить велику кількість помилок у відповіді.

Виконання завдань на семінарських заняттях

За роботу на семінарському занятті здобувач вищої освіти може отримати 5 балів.

5 – здобувач вищої освіти показує глибоке знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни та планом семінарських занять; уміє обґрунтувати свою точку зору при обговоренні дискусійних питань з навчальної дисципліни, усувати прогалини чи неточностей у відповідях інших студентів; здатний до самостійного поповнення знань.

4-3- здобувач вищої освіти показує повне чи достатньо повне знання матеріалу, передбаченого програмою дисципліни з можливими незначними неточностями. Помилки та суттєві неточності при відповіді на занятті може самостійного усунути або за допомогою викладача

2-0- здобувач вищої освіти показує знання лише певних питань, передбачених планом семінарських занять. Відповідь містить суттєві неточності чи прогалини.

Змістовий модуль 2. Міжнародні відносини від давнини до сьогодення

1	Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	22
2	Виконання завдань на семінарських заняттях (5бх2с)	10
3	Підготовка, виконання реферату	16
4	Комплексна контрольна робота	15
	Всього балів за ЗМ2	63

Розділи програми, які не викладаються на лекціях, опрацьовуються самостійно та захищаються студентами в усній формі. Відповіді оцінюються у 22 бали:

22-21 - здобувач вищої освіти добре опрацював весь матеріал з глибоким його усвідомленням, вміє впевнено розкрити питання для самостійного опрацювання, володіє категорійним апаратом, робить обґрунтовані висновки, ознайомлений із рекомендованою літературою;

20-15 - здобувач вищої освіти добре опрацював весь матеріал, в цілому показує знання матеріалу, проте робить незначні помилки чи неточності;

14-9 - здобувач вищої освіти не володіє інформацією в повному обсязі, частково володіє категорійним апаратом, невпевнено обґрунтовує свою позицію;

8-4 - здобувач вищої освіти знає не весь матеріал, знання поверхневі, відсутня чіткість викладення міркувань;

3-0 – здобувач вищої освіти не знає значної частини матеріалу, допускає суттєві помилки, на додаткові питання не відповідає по суті, робить велику кількість помилок у відповіді.

Виконання завдань на семінарських заняттях

За роботу на семінарському занятті здобувач вищої освіти може отримати 5 балів.

5 – здобувач вищої освіти показує глибоке знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни та планом семінарських занять; вміє обґрунтувати свою точку зору при обговоренні дискусійних питань з навчальної дисципліни, усувати прогалини чи неточностей у відповідях інших студентів; здатний до самостійного поповнення знань.

4-3- здобувач вищої освіти показує повне чи достатньо повне знання матеріалу, передбаченого програмою дисципліни з можливими незначними неточностями. Помилки та суттєві неточності при відповіді на занятті може самостійного усунути або за допомогою викладача

2-0- здобувач вищої освіти показує знання лише певних питань, передбачених планом семінарських занять. Відповідь містить суттєві неточності чи прогалини.

Підготовка та захист реферату оцінюється у 16 балів:

16 - реферат без зауважень, виконані всі вимоги до написання роботи;

15-9 – чітко сформульована мета реферату, розділи плану логічно пов'язані між собою, тема розкрита у повному обсязі. Здобувач вищої освіти показує самостійність у формулюванні висновків, узагальнень. Правильно оформлені посилання та список використаних джерел.

8-5 – реферат містить помилки у оформленні; тема роботи розкрита в неповній мірі.

4-1 – у оформленні реферату допущені грубі помилки; студент частково володіє темою.

Комплексна контрольна робота складається із 3 видів завдань. Сума балів за правильні відповіді складає результат роботи.

15-14- здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим навчальним матеріалом, вільно висловлює власні думки, творчо та переконливо аргументує особисту позицію, здатний дати правильні відповіді на тестові

питання та обґрунтовані відповіді на питання комплексної контрольної роботи.

13-10 – здобувач вищої освіти здатний застосовувати вивчений матеріал на рівні стандартних ситуацій, наводити окремі приклади на підтвердження власних тверджень, вміє порівнювати, узагальнювати, здатний дати переважно правильні відповіді на тестові питання, допускає прогалини в аргументуванні відповідей на питання комплексної контрольної роботи.

9-6 – здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на початковому рівні, виявляє знання і розуміння основних положень та категорій, здатний дати часткові відповіді на питання, допускає помилки в аргументуванні відповідей.

5-3 – здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні, вищому за початковий, здатний відтворити окрему його частину, даючи відповіді на питання.

2-1 – здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу з дисципліни або на рівні елементарного розпізнавання, не виявляє здатність викласти думку, не здатний дати правильні відповіді на питання комплексної контрольної роботи.

Підсумковий контроль з дисципліни визначається як сума балів змістового модуля 1 та 2.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Шкала оцінювання: ЄКТС			Шкала оцінювання: національна
	Оцінка ЄКТС	Пояснення	для заліку	Оцінка за національною чотирибальною шкалою
90–100	A	ВІДМІННО – здобувач освіти володіє глибокими і дієвими знаннями навчального матеріалу, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях, виявляє неординарні творчі здібності в навчальній діяльності; вільно володіє науковими термінами, вміє знаходити джерела інформації, аналізувати їх та застосовувати у практичній діяльності або у науково-дослідній роботі; здатний за допомогою викладача підготувати виступ для студентської наукової конференції, визначити програму своєї пізнавальної діяльності.	зараховано	відмінно
82-89	B	ДУЖЕ ДОБРЕ – здобувач освіти володіє глибокими і міцними знаннями, здатний використовувати їх у нестандартних умовах,		добре

		може робити аргументовані висновки, практично оцінювати окремі нові факти, явища, процеси. Вирішує творчі завдання, здатен сприймати іншу позицію, як альтернативу, знає суміжні дисципліни, в навчанні користується додатковими джерелами інформації. Відповідь його повна, логічна і обґрунтована.		
74-81	C	ДОБРЕ – здобувач освіти володіє достатньо повними знаннями, вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних умовах; розуміє основоположні теорії і факти, логічно висвітлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє аналізувати, робити висновки з технічних та економічних розрахунків, складати прості таблиці, схеми. Вміє працювати самостійно, підготувати реферат і захищати його положення. Відповідь його повна, логічна, але з деякими неточностями.		
64-73	D	ЗАДОВІЛЬНО – здобувач освіти розуміє суть дисципліни, виявляє розуміння основних положень навчального матеріалу; може поверхово аналізувати події, ситуації, робити певні висновки, самостійно відтворити більшу частину матеріалу. Відповідь може бути правильна, але недостатньо осмислена.		задовільно
60-63	E	ЗАДОВІЛЬНО (ДОСТАТНЬО) – здобувач освіти має початковий рівень знань, володіє необхідними вміннями та навичками для вирішення стандартних завдань; виявляє розуміння основних положень навчального матеріалу; здатний з помилками дати визначення понять та категорій, що вивчаються; може самостійно оволодівати частиною навчального матеріалу, але висновки робить нелогічні, непослідовні.		
35-59	FX	НЕЗАДОВІЛЬНО – з можливістю складання іспиту: здобувач освіти мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності; слабо орієнтується в поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі; робить спробу розповісти суть заданого, але відповідає лише за допомогою викладача на рівні "так" чи "ні"; однак може самостійно знайти в підручнику відповідь.	не зараховано з можливістю повторного складання	
0-34	F	НЕЗАДОВІЛЬНО – з обов'язковим повторним курсом: здобувач освіти не володіє необхідними знаннями, уміннями, навичками та науковими термінами,	не зараховано з обов'язковим повторним	

		демонструє низький рівень комунікативної культури.	вивченням дисципліни	